

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Новак М.В., здобувач РВО бакалавр
Нагаєв В.М., д.пед.н., проф.
Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна, nagaev@btu.kharkov.ua

Анотація: Функціонування економіки України в інноваційних умовах ринкових відносин вимагає вирішення багатьох питань стосовно глобальних змін в системі управління аграрними підприємствами. Ці проблемні аспекти торкаються багатьох питань, провідним з яких є питання якості та конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції. У цьому сенсі практичного значення набувають питання удосконалення системи менеджменту, яка спрямована на досягнення оперативних і стратегічних цілей виробництва.

Ключові слова: менеджмент, система, сільськогосподарське підприємство, методи управління, структура управління

Теорія систем вперше була застосована в точних науках і в техніці на початку ХХ ст. (наукові праці з теорії систем О. Богданова, У. Ешбі, В. Глушкова та ін.). Системний підхід - це спосіб мислення організації стосовно управління складними системами [1]. Всі організації є соціотехнічними системами, як сукупності функціонально взаємопов'язаних елементів. Елемент системи – це відособлена частина системи, що має специфічні властивості і особливе призначення. Елементами системи можуть бути люди, предмети, явища, знання, методи тощо. Зв'язки між елементами системи бувають: речовими (канали, якими окремі елементи обмінюються речами); енергетичними (канали обміну різними видами механічної, теплової, електричної та іншої енергії); інформаційними (сигнали, відомості про стан об'єкта і навколишнього середовища) [2].

Система має такі параметри: вхід (сукупність різноманітних ресурсів, що супроводжують відновлювальні процеси в системі); процесор (впливає на вхід системи, перетворюючи його у вихід); регулятор (управляюча система, що здійснює вплив на процесор у формі планів, завдань, рішень тощо); зовнішнє середовище (здійснює прямий і побічний вплив через систему факторів на процесор і регулятор); вихід (виробничо-економічні, соціально-політичні, науково-технічні результати функціонування системи); зворотний зв'язок (зв'язок, що несе інформацію про стан об'єкта і його реакцію на управлінський вплив) [3; 4].

Мета дослідження полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні компонентів системи аграрного менеджменту на прикладі функціонування сільськогосподарського підприємства. Теоретичний аналіз системи аграрного менеджменту доводить деякі її властивості: детермінованість (закономірний і логічний розвиток процесів, чітке виявлення зв'язку між ними), динамічність (рівень активності операційних процесів), цілісність (єдність змісту та форми соціотехнічної системи), емерджентність (виникнення, поява нових елементів), надійність, адаптованість тощо [5].

Розглянемо систему менеджменту (СМ) на прикладі державного підприємства «Дослідне господарство «Елітне» ІР ім. В. Я. Юр'єва НААН України» Харківського району Харківської області. Для визначення оцінки складових системи аграрного менеджменту нами були використані критеріальні ознаки за експертною оцінкою виробничих ситуацій. Загальна середня оцінка системи аграрного менеджменту склала 4,4 бали. Найбільшу оцінку мають такі показники СМ: підсистема планування, підсистема організації праці (4,7). Найнижчі показники: підсистема мотивації (3,6) та підсистема контролю (3,9) бали.

Важливим висновком дослідження є розуміння необхідності розробки концепції реформування системи аграрного менеджменту, яка має бути реалізована принципами: впровадження дієвого економічного механізму господарювання, комерційного розрахунку, оптимального співвідношення форм управління і форм власності; демократизму, відкритості, соціального захисту; приведення у відповідність до ринкових умов організаційно-правових структур на основі багатокладної ринкової економіки).

Висновки. З метою удосконалення системи аграрного менеджменту у господарстві пропонується розробити і провести комплекс таких заходів: розробити методiku оцінки підсистем СМ на всіх етапах життєвого циклу продукції; впровадити сучасні технічні засоби з метою забезпечення якісного виконання сільськогосподарських робіт; удосконалити стандарти на сільськогосподарську продукцію в напрямі підвищення вимог до якості; впровадити сучасні форми і методи управління підприємством та його підрозділами; сформувати дієву систему мотивації праці; розробити програми поетапного підвищення кваліфікації персоналу; сформувати принципи і критерії розвитку системи аграрного менеджменту.

Список літератури

1. Завадський Й.С. Менеджмент: підручник. Т 2. К.: УФІМБ, 2000. 542 с.
2. Кудінова М.М. Підвищення ефективності системи управління підприємством. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. № 3, 2018. С. 202-205.
3. Нагаєв В.М., Шевченко Е.А. Удосконалення структури управління у великих за розмірами державних аграрних формуваннях. *Вісник ХНАУ*. № 10. Х., 2009. С. 111-119.
4. Настич В. Г. Вдосконалення системи управління АПК на регіональному рівні. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. № 4 (28) 2014. С. 143-146.
5. Турченко М.М. Проектування раціональної організаційної структури управління структурних підрозділів організацій аграрного сектору АПК: навчальний посібник. Харків: Тов. Стас, 2002. 42 с.